

Jaarverslag

2007

Beknopte samenvatting

EUROPESE TOEZICHTHOUDER
VOOR GEGEVENSBECHERMING

Jaarverslag

2007

Beknopte samenvatting

EUROPESE TOEZICHTHOUDER
VOOR GEGEVENSBECHERMING

Postadres: Wiertzstraat 60 — B-1047 Brussel
Kantoor: Montoyerstraat 63, Brussel, België
E-mailadres: edps@edps.europa.eu
Website: www.edps.europa.eu
Tel. (32-2) 283 19 00
Fax (32-2) 283 19 50

***Europe Direct helpt u antwoord te vinden op uw
vragen over de Europese Unie***

Gratis nummer (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Als u mobiel of in een telefooncel of hotel belt, hebt u misschien geen toegang tot gratis nummers of kunnen kosten worden aangerekend.

Meer gegevens over de Europese Unie vindt u op internet via de Europaserver (<http://europa.eu>).

Bibliografische gegevens bevinden zich aan het einde van deze publicatie.

Luxemburg: Bureau voor officiële publicaties der Europese Gemeenschappen, 2008

ISBN 978-92-95030-69-5

© Europese Gemeenschappen, 2008
Overneming met bronvermelding toegestaan.

Inleiding

Dit is de beknopte samenvatting van het vierde jaarverslag van de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming (EDPS). Het verslag bestrijkt het derde volledige werkjaar van de instelling.

Peter Hustinx (toezichthouder) en Joaquín Bayo Delgado (adjunct-toezichthouder) hebben na hun ambtsaanvaarding in januari 2004 de onafhankelijke autoriteit opgezet die zich bezighoudt met de bescherming van persoonsgegevens op het niveau van de Europese Unie (EU). Hun hoofdactiviteiten, die zijn vastgelegd in Verordening nr. 45/2001 ⁽¹⁾, bestaan erin:

- toe te zien op de verwerking van persoonsgegevens door de EU-instellingen en ervoor te zorgen dat de rechten en vrijheden van degenen wier gegevens worden verwerkt, niet worden geschonden (toezicht);
- advies te geven over voorstellen voor nieuwe EU-wetgeving die consequentie heeft voor de gegevensbescherming (raadpleging);
- samen te werken met andere gegevensbeschermingsautoriteiten, om in geheel Europa een hoog en constant niveau van gegevensbescherming te waarborgen (samenwerking).

Uit het verslag blijkt dat grote vooruitgang is geboekt op het gebied van toezicht. Dankzij de aandacht voor resultaatmeting zijn de meeste communautaire instellingen en organen zich gaan toelagen op naleving van de gegevensbeschermingsvoorschriften. Er is enige reden tot voldoening, maar een complete naleving zal verdere inspanning vereisen.

Op adviesgebied is — zij het niet steeds met bevredigend resultaat — sterk de nadruk gelegd op de behoefte aan een consistent en effectief gegevensbeschermingskader, zowel in de eerste als in de derde pijler. In het verslag wordt voorts onderstreept dat op steeds meer beleidsterreinen het advieswerk van de EDPS vruchten afwerpt.

In 2007 is het Verdrag van Lissabon ondertekend, dat voorziet in een betere gegevensbescherming, inclusief regels over onafhankelijk toezicht. Het nieuwe verdrag is een baken in de geschiedenis van de EU, maar behoort ook als een uitdaging te gelden. De fundamentele bescherming, die in de verdragen een centrale plaats inneemt, moet worden waargemaakt in de praktijk, dat wil zeggen wanneer de instellingen en organen persoonsgegevens verwerken, maar ook in hun voorschriften en beleidsmaatregelen die de rechten en vrijheden van de Europese burger raken.

⁽¹⁾ Verordening (EG) nr. 45/2001 van 18 december 2000 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de communautaire instellingen en organen en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, PB L 8 van 12.1.2001, blz. 1.

Resultaten in 2007

Het jaarverslag 2006 noemde de onderstaande doelstellingen als de belangrijkste voor 2007. De meeste ervan zijn geheel of gedeeltelijk verwezenlijkt.

- **Reikwijdte van het netwerk van gegevensbeschermingsfunctionarissen**

Het netwerk van gegevensbeschermingsfunctionarissen heeft nu zijn maximale bereik, namelijk alle instellingen en organen. De EDPS zal de taakontwikkeling krachtig blijven steunen en sturen, vooral in het geval van de nieuwe functionarissen.

- **Voortzetting van de voorafgaande controle**

Het aantal gevallen van voorafgaande controle op bestaande verwerkingen is aanmerkelijk gestegen, maar de meeste instellingen en organen hebben nog niet aan al hun verplichtingen voldaan.

- **Controles en verificaties**

Sedert het voorjaar van 2007 meet de EDPS in hoeverre Verordening nr. 45/2001 wordt toegepast. Alle instellingen en organen zijn hierbij betrokken. De resultaten worden, algemeen en per geval, gerapporteerd in hoofdstuk 2 van het jaarverslag.

- **Videobewaking**

Onderzoek naar de videobewaking bij de EU en in de lidstaten is nu voltooid, en er zijn ook verscheidene gevallen behandeld waar instellingen of organen in het geding waren. Op basis hiervan worden momenteel richtsnoeren ontworpen.

- **Horizontale vraagstukken**

Voortdurend worden, in een horizontaal perspectief, adviezen over voorafgaande controles en uitspraken over klachten geanalyseerd. In 2008 zullen de eerste nota's met richtsnoeren voor alle instellingen en organen van de Gemeenschap verschijnen. Over het bewaren van medische en disciplinaire gegevens zijn gesprekken gevoerd met de bevoegde instanties.

- **Wetgevingsadvies**

De EDPS heeft verder adviezen verstrekt over wetgevingsvoorstellen, en de follow-up verzorgd. Zijn adviezen bestrijken een brede waaier aan onderwerpen, op basis van een gestructureerde lijst en een selectie van prioriteiten.

- **Gegevensbescherming in de derde pijler**

Veel aandacht is besteed aan het uitstippelen van een algemeen gegevensbeschermingskader in de derde pijler en aan voorstellen voor grensoverschrijdende gegevensuitwisseling. Het effect is helaas in beide gevallen beperkt geweest.

- **Communicatie over gegevensbescherming**

De EDPS heeft zich energiek ingezet voor een vervolg op het initiatief van Londen, dat gericht is op communicatie over gegevensbescherming en de bevordering van grotere efficiëntie.

- **Reglement van orde**

In 2008 wordt een reglement van orde aangenomen. Aan diverse interne handboeken is terdege verder gewerkt.

- **Financieel en personeelsbeleid**

De financiën en het personeel worden beter beheerd (de begrotingstructuur is vernieuwd, er zijn nu interne regels voor de beoordeling van het personeel, en er is een opleidingsbeleid). Verdere verbeteringen zijn de toepassing van een intern controlesysteem en de aanstelling van een gegevensbeschermingsfunctionaris.

Doelstellingen voor 2008

Hier volgen de belangrijkste doelstellingen voor 2008. De resultaten zullen in het volgende jaarverslag komen te staan.

- **Reikwijdte van het netwerk van gegevensbeschermingsfunctionarissen**

De interne functionarissen voor gegevensbescherming, vooral in de recentelijk opgerichte agentschappen van de Unie, zullen verder krachtig worden gesteund. Ook zal de EDPS de verdere uitwisseling van expertise en optimale praktijken tussen de functionarissen aanmoedigen.

- **Rol van de voorafgaande controle**

Voor de meeste instellingen en organen zal de voorafgaande controle van lopende verwerkingen worden voltooid. De aandacht zal in het bijzonder uitgaan naar opvolging van de aanbevelingen.

- **Horizontale begeleiding**

Er komt meer begeleiding in aangelegenheden die voor de meeste instellingen en organen van belang zijn (bv. de verwerking van medische gegevens, het verlenen van toegang aan de betrokkenen, videobewaking).

- **Toepassingsbewaking**

De naleving van Verordening (EG) nr. 45/2001 zal verder worden bewaakt en er zal steeds vaker ter plaatse worden geïnspecteerd. Een algemeen inspectiebeleid zal worden bekendgemaakt.

- **Grootschalige systemen**

De EDPS zal ook nu, samen met de nationale toezichthoudende autoriteiten, werken aan een gecoördineerd toezicht op Eurodac, en zal de expertise ontwikkelen die nodig is om in de nabije toekomst toezicht te kunnen houden op grootschalige systemen als SIS II en het VIS.

- **Wetgevingsadvies**

De EDPS zal wetgevingsvoorstellen, aan de hand van een gestructureerde lijst van thema's en prioriteiten, tijdig van advies of commentaar blijven voorzien, en zorgen voor het nodige vervolg hierop.

- **Verdrag van Lissabon**

De EDPS zal de ontwikkelingen in verband met het Verdrag van Lissabon blijven volgen; hij zal de consequenties ervan op het gebied van gegevensbescherming nauwkeurig onderzoeken, en waar nodig advies geven.

- **Online-informatie**

De EDPS zal de informatie op zijn website actualiseren en uitbreiden, en de elektronische nieuwsbrief verder verbeteren.

- **Reglement van orde**

Er zal een reglement van orde worden vastgesteld en bekendgemaakt, dat de verschillende taken en werkzaamheden van de EDPS bestrijkt. Geïnteresseerden zullen op de website over praktische hulpmiddelen kunnen beschikken.

- **Financieel en personeelsbeleid**

In bepaalde opzichten zullen het financieel en het personeelsbeleid worden versterkt en verder worden ontwikkeld; andere interne werkmethoden zullen worden verbeterd.

Toezicht

Een van de hoofdtaken van de EDPS is onafhankelijk toezicht uit te oefenen op verwerkingen die door de communautaire instellingen en organen worden verricht. Het rechtskader is Verordening (EG) nr. 45/2001, die voorziet in verplichtingen voor wie persoonsgegevens verwerkt, en in rechten voor degenen om wier gegevens het gaat.

Eenvoudige verwerking van persoonsgegevens die geen speciaal risico inhoudt voor de betrokkenen wordt aan de gegevensbeschermingsfunctionaris van de instelling of het orgaan in kwestie gemeld. Verwerking die wél speciale risico's voor de betrokkene inhoudt, moet vooraf door de EDPS worden gecontroleerd. De EDPS bepaalt dan of de verwerking strookt met de verordening.

De toezichtstaken, onder leiding van de adjunct-toezichthouder, variëren van het geven van advies en het bijstaan van de gegevensbeschermingsfunctionarissen, via voorafgaande controle van riskante verwerkingen, tot onderzoek en klachtenbehandeling. Dit werk bestaat ook in het opstellen van achtergrond- en standpuntnota's en in het toezicht op de centrale eenheid van Eurodac.

In 2007 is de **voorafgaande controle** een belangrijk onderdeel van het toezichtswerk gebleven.

Zoals ook in de jaarverslagen over 2005 en 2006 is vermeld, heeft de EDPS de gegevensbeschermingsfunctionarissen constant aangemoedigd hem vaker zaken ter voorafgaande controle voor te leggen. Voor de kennisgevingen van de bestaande verwerkingen, de ex post-zaken, was een termijn vastgesteld — voorjaar 2007 — om de communautaire instellingen en organen tot een grotere inspanning voor algehele naleving van hun meldingsplicht aan te zetten. Het aantal kennisgevingen is daardoor fors toegenomen.

De 101 kennisgevingen leverden in 2007 **90 adviezen inzake voorafgaande controle** op ⁽²⁾. Deze 101 zaken die met een formeel advies werden afgesloten vertegenwoordigen een toename van de voorafgaande controle met 77,19% tegenover 2006. Dit heeft beslist te maken met de hierboven bedoelde termijn.

In slechts 11 van die gevallen ging het om „**eigenlijke**” **voorafgaande controle**, en volgde de betrokken instelling dus de procedure voor voorafgaande controle alvorens tot verwerking over te gaan. Naast de 101 gevallen waarin advies werd uitgebracht, heeft de EDPS ook 31 kennisgevingen behandeld waarbij voorafgaande controle niet nodig werd geacht; 11 daarvan behoren tot de categorie elektronisch volgen.

De door de EDPS benodigde **tijdspanne** voor het uitbrengen van advies aan de communautaire instellingen en organen was in 2007 met gemiddeld 56,9 dagen één dag korter dan in 2006,

⁽²⁾ Van de 101 kennisgevingen werden 15 kennisgevingen van OLAF om praktische redenen, en ook omdat bepaalde zaken onderling verbonden waren, in vier verschillende adviezen gegroepeerd, zodat het aantal adviezen op 90 uitkwam.

wat gelet op het gestegen aantal kennisgevingen en de complexiteit ervan als zeer bevredigend kan worden beschouwd. Ook had de EDPS minder verlengingsdagen nodig, bijna één dag minder dan in 2006. De verlenging kan ten hoogste twee maanden belopen, maar duurde meestal niet langer dan een maand.

De EDPS vindt echter dat de instellingen en organen er te lang over doen om aanvullende informatie te verstrekken. Hij herinnert ze nogmaals aan hun plicht om met de EDPS samen te werken en hem de gevraagde informatie te verstrekken.

De **gevallen van oneigenlijke voorafgaande controle** ⁽³⁾ betroffen in 2007 vooral de volgende onderwerpen: door de instellingen en organen verwerkte medische gegevens, indienstneming, selectie van nieuw personeel, personeelsbeoordeling (procedures voor certificatie en attestatie en inzake vervroegde uittreding), OLAF-procedures, dossiers van de sociale diensten, elektronisch volgen.

Op het gebied van de eigenlijke voorafgaande controle waren de tijdsbeheersystemen bij de Europese Commissie een belangrijk thema.

In 38 gevallen van advies inzake voorafgaande controle werd de zaak afgesloten, wat meer dan een verdubbeling is ten opzichte van 2006; dit is beslist hieraan toe te schrijven dat de aanbevelingen van de EDPS systematisch zijn opgevolgd.

Al bij al blijkt dat de gestelde **meldingstermijn, het voorjaar van 2007**, vooral in de eerste jaarhelft heeft geleid tot een enorme toename van het aantal kennisgevingen, afkomstig van vele gegevensbeschermingsfunctionarissen. Toch zouden de instellingen en organen nog heel wat kunnen doen om sneller te antwoorden op het verzoek van de EDPS om nadere informatie.

In 2008 zullen daarom vooral de volgende punten centraal staan:

- de instellingen zullen hun proces van kennisgeving voor *oneigenlijke* controle moeten afwerken, en de organen zullen een belangrijke stap in die richting moeten zetten;
- aan de hand van de door de verwerkingsverantwoordelijke verstrekte informatie zal ook nu het opvolgen van de aanbevelingen systematisch worden gecontroleerd, en ook zullen inspecties ter plaatse worden uitgevoerd. Dit houdt ook in dat strak de hand wordt gehouden aan de procedure van kennisgeving aan de gegevensbeschermingsfunctionarissen en aan de regel dat de kennisgeving aan de EDPS ter fine van voorafgaande controle moet plaatsvinden voordat de verwerking een aanvang neemt.

In 2007 heeft de EDPS 65 **klachten** ontvangen, en daarvan heeft hij er 29 ontvankelijk verklaard en verder behandeld. Het merendeel van de ingediende klachten viel ook nu buiten de toezichtbevoegdheid van de EDPS, bijvoorbeeld omdat zij uitsluitend gingen over persoonsgegevensverwerking op het niveau van de lidstaten (waar de nationale beschermingsautoriteiten bevoegd zijn). De ontvankelijk verklaarde zaken betroffen vooral

⁽³⁾ Oneigenlijke „voorafgaande controles” hebben betrekking op verwerkingen die zijn begonnen voordat de EDPS en zijn assistent werden benoemd en dus niet vóór die datum (17 januari 2004) konden worden gecontroleerd.

het volgende: het overbrengen vergaren van gegevens over bezoekers, de toegang tot de gegevens, het doorsturen en kopiëren van e-mails, het opvragen van kredietkaartgegevens, het verwerken van gevoelige informatie, het rectificatierecht en de informatieplicht.

In 2006 is een convenant met de **Europese Ombudsman** ondertekend, om overlapping te voorkomen en ervoor te zorgen dat klachten omtrent gegevensbescherming consistent worden behandeld. Als gevolg hiervan zijn de EDPS en de Europese Ombudsman nuttige informatie gaan uitwisselen.

In 2007 zijn op verscheidene gebieden **onderzoeken** ingesteld. Twee daarvan, de beveiligingsaudit van OLAF en de rol van de Europese Centrale Bank (ECB) in de zaak SWIFT ⁽⁴⁾, vroegen de bijzondere aandacht van de EDPS.

In het eerste geval ging het om gegevens die op dezelfde IT-infrastructuur werden verwerkt. De EDPS besloot de beveiliging te inspecteren en aan een horizontaal onderzoek te onderwerpen. Hij deed enkele aanbevelingen, en verklaarde zich uiteindelijk zeer ingenomen met de maatregelen waarmee OLAF de IT-systemen en -applicaties waarvoor het verantwoordelijk is heeft beveiligd.

In de tweede zaak bracht de EDPS in februari 2007 advies uit, en daarbij ging hij nader in op de rol van de ECB als toezichthouder, gebruiker en beleidsmaker. Voorts verzocht de EDPS de voornaamste instellingen van de EG duidelijkheid te verschaffen omtrent de gebruikte betalingssystemen en de contractuele betrekkingen met SWIFT. Op basis van hun antwoorden beval hij maatregelen aan die ervoor moeten zorgen dat het personeel en de anderen met wie deze instellingen contractueel verbonden zijn voldoende informatie krijgen. In 2008 zal de voortgang scherp worden bewaakt.

De EDPS heeft opnieuw adviezen verstrekt over **administratieve maatregelen** die de communautaire instellingen en organen overwegen op het gebied van persoonsgegevensverwerking. Diverse lastige thema's kwamen aan bod, zoals de invoering van bewaringstermijnen voor bepaalde dossiers, nota's over het internetbeleid, fraude- en corruptieonderzoeken, gegevensuitwisseling, uitvoeringsbepalingen over gegevensbescherming en de toepasselijkheid van het nationale gegevensbeschermingsrecht.

De EDPS heeft verder gewerkt aan zijn **praktische richtsnoeren** voor de instellingen en organen betreffende de naleving van de gegevensbeschermingsregels bij **videobewaking**. In het voorjaar heeft hij, met medewerking van de nationale gegevensbeschermingsautoriteiten, bij de lidstaten een internationaal onderzoek ingesteld naar de toepassing van die regels op de videobewakingspraktijk. Voorts heeft hij drie adviesaanvragen over videobewaking beantwoord, afkomstig van de gegevensbeschermingsfunctionarissen van twee instellingen. In de drie gevallen was sprake van het gebruik van videotechnologie voor doeleinden die niets met beveiliging te maken hadden.

⁽⁴⁾ Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication.

Met de nationale gegevensbeschermingsautoriteiten is in 2007 verder gewerkt aan het gezamenlijke toezicht op **Eurodac**. In september 2006 was een grondige doorlichting van de beveiliging aangevat, waarover het eindrapport in november 2007 is ingediend.

Conform een akkoord tussen de EDPS en het Europees Agentschap voor netwerk- en informatiebeveiliging, heeft het Agentschap gezorgd voor contacten met nationale deskundigenorganisaties en advies verstrekt over de methoden die bij de beveiligingsaudit moesten worden gevolgd. De EDPS heeft de conclusies en aanbevelingen goedgekeurd. De voornaamste conclusie is dat de oorspronkelijke beveiliging van Eurodac, en de manier waarop zij in de eerste vier werkjaren werd gehandhaafd tot dusver een behoorlijke bescherming hebben opgeleverd. Sommige systeemonderdelen en de organisatorische beveiliging vertonen echter nog gebreken.

Advies

In 2007 heeft de EDPS zich verder gekweten van zijn adviestaak met betrekking tot wetgevingsvoorstellen en aanverwante documenten.

Meer dan in de voorgaande jaren heeft hij zich beziggehouden met het **toekomstige rechtskader op het gebied van gegevensbescherming**.

Allereerst vroeg het voorstel voor een kaderbesluit van de Raad over de bescherming van persoonsgegevens die worden verwerkt in het kader van de politieke en justitiële samenwerking in strafzaken verdere aandacht.

Ten tweede heeft de EDPS, in het advies inzake de mededeling van de Commissie over de toepassing van de richtlijn gegevensbescherming, wijzigingen in die richtlijn op lange termijn als onvermijdelijk bestempeld, en voorgesteld daar zo spoedig mogelijk over te gaan nadenken. Ten derde was er de ondertekening van het Verdrag van Lissabon, dat grote consequenties heeft op het gebied van gegevensbescherming.

De EDPS heeft voor het eerst overwogen of in de toekomst een apart rechtskader nodig is voor de gegevensbescherming op het gebied van de technologie voor **radiofrequentie-identificatie** (RFID). Het betreft hier een in wezen nieuw terrein, met cruciale implicaties voor onze samenleving en de bescherming van de grondrechten, zoals het recht op privacy en op gegevensbescherming.

In 2007 moest de EDPS werken tegen een achtergrond van ontwikkelingen die als gemeenschappelijk kenmerk hebben dat een „**gecontroleerde samenleving**” voor ons opdoemt. Zo zijn er de nieuwe rechtshandavingsinstrumenten inzake het verzamelen en verwerken van persoonsgegevens, het toenemende gebruik van biometrische gegevens en RFID, en het groeiende belang van mondiale datastromen.

De EDPS heeft in 2007 **12 adviezen** over voorgestelde EU-wetgeving uitgebracht. Daarnaast heeft hij vaker gebruik gemaakt van andere instrumenten, zoals “opmerkingen”. Deze keuze mag echter niet als een structurele wending worden beschouwd.

De EDPS heeft verklaard als deelnemer aan het wetgevingsproces van de EU actief te moeten bevorderen dat pas wetgevend wordt opgetreden nadat hiervan terdege de gevolgen voor de privacy en de gegevensbescherming zijn nagegaan. In de effectbeoordelingen van de Commissie moet de nodige aandacht aan privacy en gegevensbescherming worden besteed.

Prioriteiten

In december 2007 zijn op de website van de EDPS de **prioriteiten voor 2008** (de tweede jaarlijkse prioriteitenlijst) bekendgemaakt. Zij sluiten in grote lijnen aan bij de lijst voor 2007.

Uit de bijlage blijkt dat de werkzaamheden van de EDPS nu een heel scala van beleidsterreinen bestrijken. De opgesomde voorstellen hebben betrekking op 13 verschillende Commissiediensten (ADMIN, EMPL, ENT, ESTAT, INFSO, JLS, MARKT, OLAF, RELEX, SANCO, SG, TAXUD en TREN).

Adviezen

Binnen de ruimte van **vrijheid, veiligheid en recht** (NB: de „derde pijler” is een belangrijk actieterrein voor de EDPS) was een belangrijk bezwaar dat nieuwe voorstellen ter bevordering van de opslag door, en de uitwisseling van informatie tussen de rechtshandhavingsautoriteiten worden aangenomen, zonder dat de effectiviteit van de bestaande regelgeving goed en wel vaststaat. Nieuwe regelgeving wordt op stapel gezet voordat de bestaande naar behoren is toegepast. Dit probleem is vooral relevant gebleken in verband met de omzetting van het Verdrag van Prüm in EU-recht en in verband met het Europese systeem voor persoonsgegevens van vliegtuigpassagiers (PNR).

Een kwestie die eveneens in het middelpunt stond van de derdepijleradviezen van de EDPS was het ontbreken van een algeheel rechtskader voor gegevensbescherming.

Een derde thema was het feit dat de EU de lidstaten verplicht om voor bepaalde taken nationale autoriteiten in te stellen, maar de regeling van de werking ervan voor een groot deel aan de lidstaten overlaat. Dit bemoeilijkt de gegevensuitwisseling tussen de lidstaten en doet afbreuk aan de rechtszekerheid van de betrokkene, wiens gegevens over en weer gaan tussen de autoriteiten van verschillende lidstaten.

De uitwisseling van gegevens met derde landen ten behoeve van rechtshandhaving vormde een aparte kwestie, die in verscheidene adviezen van de EDPS is behandeld.

Twee adviezen hadden als onderwerp belangrijke mededelingen van de Commissie over het **toekomstige kader voor gegevensbescherming**. In zijn advies over de toepassing van de richtlijn gegevensbescherming ⁽⁵⁾ heeft de EDPS de veranderende context behandeld vanuit verschillende perspectieven, onder meer dat van de interactie met technologie. Nieuwe technologische ontwikkelingen zijn duidelijk van invloed op de eisen waaraan een doeltreffend rechtskader voor gegevensbescherming moet voldoen. Een opmerkelijk voorbeeld van zulk een ontwikkeling is RFID, waarover de EDPS een apart advies heeft uitgebracht.

De overige vijf adviezen uit 2007 betroffen uiteenlopende beleidsgebieden, zoals douane, statistiek, wegvervoer, landbouw en sociale zekerheid.

⁽⁵⁾ Advies van 25 juli 2007 inzake de mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad over de follow-up van het werkprogramma voor een betere toepassing van de richtlijn gegevensbescherming, PB C 255 van 27.10.2007, blz. 1.

Nieuwe ontwikkelingen

In zijn advies over de toepassing van de richtlijn gegevensbescherming onderkent de EDPS vijf perspectieven voor toekomstige aanpassing:

- de interactie met technologie;
- de invloed van het Verdrag van Lissabon;
- rechtshandhaving;
- wereldwijde privacy en rechtsmacht; en
- de volledige toepassing van de richtlijn.

De activiteitenagenda van de EDPS zal hierop worden gebaseerd.

Wat de **interactie met technologie** betreft, moet op de volgende grote trends worden gewezen:

- het maatschappelijk leven raakt steeds verder gedigitaliseerd, omdat applicaties door de gebruiker worden gestuurd en meestal met persoonsgegevens worden gevoed.
- datacentra zouden het einde kunnen inluiden van de desktop, waarop tot dusver de gegevens, meer bepaald persoonsgegevens, werden verwerkt;
- onderzoek en ontwikkeling in Europees verband (O & O) is een zeer geschikt kader voor regelgeving op het gebied van privacy en gegevensbescherming; het beginsel van „privacy-by-design” moet hiervan een intrinsiek kenmerk vormen.

Het rechtskader van de EU zal met de inwerkingtreding van het **Verdrag van Lissabon** gaan veranderen. Dit zal ook consequenties hebben voor het werk van de EDPS als adviseur.

Ten slotte zal de EDPS actief deelnemen aan en, bij gelegenheid, zelfs de aanzet geven tot een discussie over eventuele wijzigingen in de gegevensbeschermingsrichtlijn.

Samenwerking

Het belangrijkste forum voor samenwerking tussen de gegevensbeschermingsautoriteiten in Europa is de **Groep van artikel 29**. De EDPS neemt deel aan de werkzaamheden van de groep, die een cruciale rol speelt bij de uniforme toepassing en uitlegging van de algemene beginselen van Richtlijn 95/46.

De groep kan over wetgevingsvoorstellen en soortgelijke teksten adviezen uitbrengen die zeer nuttig kunnen zijn, vooral als ze specifieke aandachtspunten geven vanuit nationaal oogpunt. Deze adviezen, die blijken te stroken met zijn eigen adviezen en waaraan hij actief heeft bijgedragen, worden door de EDPS op prijs gesteld. De positieve synergie tussen beider adviezen uitte zich in 2007 onder meer op het gebied van de gemeenschappelijke visuminstructies aan de diplomatieke en consulaire beroepsposten in verband met de invoering van biometrische identificatiemiddelen, alsook op het gebied van de doorgifte van gegevens van vliegtuigpassagiers aan de Verenigde Staten en het gebruik van persoonsgegevens van passagiers (PNR-gegevens) voor rechtshandhaving.

De EDPS en de groep hebben ook nauw samengewerkt bij de analyse van twee belangrijke informatiesystemen in de eerste pijler, namelijk het informatiesysteem op het gebied van consumentenbescherming en het informatiesysteem interne markt.

Een van de voornaamste taken op samenwerkingsgebied betreft **Eurodac**, waar het toezicht op de gegevensbescherming een gedeelde verantwoordelijkheid van de nationale gegevensbeschermingsautoriteiten en de EDPS is. In juli 2007 heeft de Coördinatiegroep Eurodac-toezicht, bestaande uit de nationale gegevensbeschermingsautoriteiten en de EDPS, verslag uitgebracht over haar eerste gecoördineerde inspectie bij Eurodac. De groep heeft geen aanwijzingen van misbruik gevonden. Bepaalde aspecten, zoals de voorlichting van de betrokkenen, zijn echter voor verbetering vatbaar.

De EDPS heeft de plicht samen te werken met de instanties die toezicht houden op de gegevensverwerking in de **derde pijler**. De EDPS streeft ernaar een hoog en continu niveau van gegevensbescherming te waarborgen in de werkzaamheden van de gemeenschappelijke controleorganen voor Schengen, Europol, Eurojust en het Douane-informatiesysteem. In 2007 heeft hij daarbij de aandacht op twee grote thema's gericht: het Commissievoorstel voor een kaderbesluit over gegevensbescherming in de derde pijler, alsmede de uitwisseling van rechtshandavingsinformatie volgens het beschikbaarheidsbeginsel. Ook heeft de EDPS een actieve bijdrage geleverd aan de drie vergaderingen die de Groep politie en justitie in 2007 heeft gehouden.

Hij heeft voorts deelgenomen aan de **Europese en de internationale conferentie** over gegevensbescherming en privacy. De internationale conferentie vond plaats in september in Montreal, en handelde over de vele vraagstukken waarmee gegevensbeschermings- en

privacyfunctionarissen te maken hebben, zoals openbare veiligheid, recht en technologie, „universeel computeren” (ubiquitous computing), en „de gedigitaliseerde persoon” (the body as data). Een slotzitting van de functionarissen over het initiatief van Londen werd voorgezeten door de EDPS, die ook deelnam aan een workshop over globalisering.

Communicatie

Voorlichting en communicatie blijven centraal staan in de strategie en het dagelijks werk van de instelling. Hoewel het hier niet om kerntaken van de EDPS gaat, is het belang ervan voor de praktische waarde van die kerntaken nauwelijks te overschatten.

De communicatie in de eerste werkjaren was er duidelijk op gericht de EDPS **zichtbaarder** op de politieke kaart van de EU te zetten. Na drie jaar zijn hiervan nu positieve resultaten te zien. Zo was de Toezichthouder in 2007 een van de 50 personen die European Voice nomineerde voor de titel „European of the Year”.

Als een van de grote architecten van het **initiatief van Londen**, dat moet zorgen voor effectievere gegevensbescherming en communicatie daarover, heeft de EDPS in februari 2007 actief deelgenomen aan de bij de Franse gegevensbeschermingsautoriteit (CNIL) georganiseerde workshop over communicatie. Een belangrijk resultaat hiervan was de vorming van een netwerk van communicatiefunctionarissen, dat de gegevensbeschermingsautoriteiten in staat moet stellen hun beste praktijken uit te wisselen en bepaalde projecten uit te voeren.

Ook in 2007 heeft de EDPS veel tijd en moeite besteed aan het verklaren van zijn opdracht en aan bewustmaking omtrent gegevensbescherming, in **toespraken** en anderszins, bij verscheidene instellingen en in diverse lidstaten. Daarnaast heeft hij zo'n twintig **interviews** gegeven aan journalisten bij kranten, omroepen en elektronische media uit lidstaten en derde landen. Hij ontving **groepen studenten** die zich specialiseren op het terrein van gegevensbescherming en/of IT-beveiliging.

De persdienst behandelde ongeveer 160 **verzoeken om informatie** of advies, afkomstig van de meest diverse personen en belanghebbenden.

Om zijn bezigheden meer op de voorgrond te plaatsen, heeft de EDPS gebruik gemaakt van de volgende informatie- en communicatiemiddelen:

- **website:** in februari 2007 is een nieuwe versie van de website geopend. Met de technologie van het web content management system (WCMS) kunnen nu grote hoeveelheden documenten worden beheerd;
- **elektronische nieuwsbrief:** In 2007 zijn vijf nummers van de nieuwsbrief verschenen. Het aantal abonnees is gestegen van ca. 460 eind 2006 tot 635 een jaar later;
- **persberichten:** in 2007 heeft de persdienst veertien communiqués doen uitgaan, waarvan de meeste betrekking hadden op nieuwe wetgevingsadviezen van zeer groot algemeen belang;
- **promotionele activiteiten:** de EDPS heeft opnieuw deelgenomen aan de Gegevensbeschermingsdag en aan de Open Dag van de EU; hij had in de voornaamste instellingen een stand.

Administratie, begroting en personeel

De EDPS, een recentelijk opgerichte autoriteit, is blijven groeien en heeft in 2007 extra middelen gekregen ten opzichte van 2006. De begroting is van meer dan 4 miljoen euro gestegen tot iets minder dan 5 miljoen, en het aantal personeelsleden is van 24 naar 29 gegaan. De administratieve omgeving is geleidelijk uitgebreid. Daarnaast zijn, op basis van de jaarprioriteiten en rekening houdend met de behoeften en de omvang van de instelling, nieuwe interne voorschriften ingevoerd om de instelling goed te kunnen laten functioneren.

De samenwerking met het Europees Parlement, de Raad en de Commissie is verder verbeterd, wat aanzienlijke schaalvoordelen oplevert en onnodige administratieve proliferatie voorkomt, en dus zorgt voor lagere onproductieve administratiekosten.

Wat het personeelsbestand betreft zijn er, afgezien van de aanwervingen, per semester opnieuw twee tot drie personen in het kader van het stageprogramma werkzaam geweest. Daarnaast heeft de EDPS een intern opleidingsbeleid bepaald, dat berust op de eigen activiteiten en de strategische doelstellingen van de instelling.

In 2007 is het eerste rapport van de Dienst Interne audit ontvangen, waarin wordt bevestigd dat het interne controlesysteem van de EDPS in redelijke mate garandeert dat de instelling haar doelstellingen bereikt.

Er is een functionaris voor gegevensbescherming (DPO) aangesteld, die ervoor moet zorgen dat de instelling de verordening ook intern toepast. In 2007 is de EDPS zijn persoonsgegevensverwerkingen gaan inventariseren.

Er is begonnen met de invoering van een nieuw e-mailbeheersysteem, met assistentie van de diensten van het Europees Parlement.

Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming

Jaarverslag 2007 — Beknopte samenvatting

Luxemburg: Bureau voor officiële publicaties der Europese Gemeenschappen

2008 — 18 blz. — 21 x 29,7 cm

ISBN 978-92-95030-69-5

Hoe zijn de EU-publicaties te verkrijgen?

Publicaties van het Publicatiebureau die te koop zijn kunt u via de website van de EU Bookshop <http://bookshop.europa.eu/> bestellen bij het verkoopkantoor van uw keuze.

U kunt ook via fax — op het nummer (352) 29 29-42758 — een lijst aanvragen van onze wereldwijd verspreide verkoopkantoren.

EUROPESE TOEZICHTHOUDER
VOOR GEGEVENSBECHERMING

*De Europese hoeder
van de bescherming
van de persoonsgegevens*

www.edps.europa.eu

Publicatiebureau
Publications.europa.eu